

Fiona Valpy

Darul croitoresei

Bookzone
BUCUREȘTI, 2022

2017

Privită de la distanță, rochia de un albastru precum miezul nopții părea croită dintr-o singură bucată de mătase. Liniile sale grațioase curgeau și pluteau, mulându-se după forma manechinului pe care era expusă.

Dar dacă te uital mai atent, vedeai că este o iluzie. Rochia fusese asamblată din resturi și petice, cusute margine cu margine atât de ingenios, încât se transformaseră în cu totul altceva.

Anii care trecuseră învechiseră rochia, făcând-o atât de fragilă, încât trebuia protejată pentru a-și spune povestea în vremurile care vor urma, așa că personalul muzeului o așezase într-o vitrină de sticlă pentru expoziție. Pe o parte, vitrina era dintr-o sticlă care mărea imaginea, pentru a permite privitorului să studieze detaliile lucrului migălos al croitoresei. Fiecare fragment de material fusese cusut manual cu cusături invizibile, la fel de mici și de regulate cum ar putea fi realizate de orice mașină modernă. Cei care vor veni să o vadă se vor minuna de complexitatea ei, precum și de timpul și de răbdarea de care fusese în mod sigur nevoie pentru a o crea.

În această vitrină este afișată o poveste. Este o parte din istoria noastră comună și o parte din istoria mea personală.

Directorul muzeului vine să verifice dacă totul este în ordine pentru deschidere. Încuviințează din cap, iar

restul echipei se îndreaptă spre barul din colțul străzii ca să bea ceva.

Dar eu rămân pe loc și, înainte de a închide în sfârșit ușa vitrinei, îmi trec vârful degetelor peste mărgelile argintii delicate care atrag privirea spre decolteul rochiei. Reprezintă o altă modalitate inteligentă de a distra atenția de la peticele desperecheate, sunt ca niște stele împrăștiate pe cer la miezul nopții. Îmi imaginez cum se aprindea lumina și privirea era atrasă apoi în sus, spre linia gâtului, a pomeților, spre ochii celei care purta această rochie; ochi care păstrau aceeași lumină și în adâncul lor.

Închid vitrina și știu că totul este gata. Mâine, ușile galeriei se vor deschide și oamenii vor veni aici să privească rochia a cărei imagine este prezentată pe afișele de pe pereții metrului.

Iar de la distanță vor crede că a fost croită dintr-o singură bucată de mătase. Abia când se vor uita mai atent vor afla adevărul.

Harriet

O rafală de aer cald și viciat, emanată din încâlceala de tuneluri de sub pământ, îmi lovește picioarele și îmi răscolește părul în timp ce îmi urc valiza grea pe scările metroului și ies în lumina după-amiezii pariziene. Pe trotuar mișună turiștii, care se plimbă și zăbovesc, consultând hărți și telefoane și încercând să-și dea seama în ce direcție trebuie să meargă mai departe. Cu pași mai rapizi, mai hotărâți, localnicii îmbrăcați elegant, care s-au întors recent pentru a-și recupera orașul, după ce au petrecut luna august la mare, își croiesc drum prin mulțime.

Fluviul traficului se scurge — un amestec continuu de culoare și zgomot — și, pentru o clipă, mă simt amețită, năucită de toată această mișcare și de emoția provocată de gândul că sunt în orașul care va fi casa mea în următoarele douăsprezece luni. Poate că acum arăt ca o turistă, dar, în curând, sper să fiu confundată cu o veritabilă pariziană.

Ca să-mi acord un moment de răgaz și să-mi recapăt calmul, îmi trag valiza spre balustrada de lângă intrarea în gara Saint-Germain-des-Prés și consult e-mailul de pe telefon, verificând din nou detaliile. Nu că ar fi fost nevoie — știu cuvintele pe de rost...

Stimată doamnă Shaw,

Ca urmare a apelului telefonic, am plăcerea de a vă confirma că cererea dumneavoastră pentru un

stagiu de un an la Agenția Guillemet a fost acceptată. Vă felicit!

Așa cum am discutat, deși nu putem oferi decât salariul minim pentru postul de stagiar, suntem încântați să vă oferim cazare într-un apartament situat deasupra biroului.

După ce finalizați aranjamentele de călătorie, vă rugăm să ne confirmați data și ora sosirii dumneavoastră. Aștept cu nerăbdare să vă urez bun-venit în cadrul companiei.

*A dumneavoastră,
Florence Guillemet
Directoare
Agenția Guillemet, Relații Publice
Strada Cardinale 12, Paris 75000*

Încă nu-mi vine să cred că am reușit să o conving pe Florence să mă accepte. Conduce o agenție de relații publice specializată pe sectorul modei și se concentrează pe o listă de clienți formată din companii mai mici și întreprinderi nou înființate, care nu-și pot permite să aibă personal de comunicare intern. De obicei, nu angajează stagiaari, dar scrisoarea și CV-ul meu au fost suficient de convingătoare pentru a o face să mă sune în sfârșit (după ce i le-am trimis de două ori și și-a dat seama că nu aveam de gând să o las în pace până nu primeam un răspuns). Faptul că eram dispusă să lucrez un an întreg pe un salariu minim și că vorbeam fluent limba franceză au dus la un interviu mai puțin formal pe Skype. Iar o recomandare elocventă din partea îndrumătorului meu de la universitate, care sublinia interesul pentru industria modei și disponibilitatea mea de a munci din greu, au convins-o în cele din urmă să mă angajeze.

Eram pregătită să caut o locuință de închiriat într-una dintre suburbiile mai puțin salubre ale orașului,

pentru a mă descurca cu mica moștenire care îmi fusese lăsată în testamentul mamei. Așa că oferta unei camere deasupra biroului a fost un avantaj fantastic în ceea ce mă privea. Aveam să locuiesc chiar în clădirea care mă determinase să caut Agenția Guillemet în primul rând.

De regulă, nu cred în destin, dar acum mi se părea că există o forță care acționează și care mă trage spre Paris. Și mă duce în bulevardul Saint-Germain. Și mă aduce aici. La clădirea din imagine.

Găsisem fotografia printre mai multe lucruri ale mamei, într-o cutie de carton care fusese împinsă în spatele celui mai înalt raft al dulapului din dormitorul meu, probabil de către tata. Poate că a vrut să o ascundă acolo sus, ca să o găsesc doar când voi fi suficient de mare pentru a fi pregătită să-i văd conținutul, după ce anii vor trece și vor toci tăișurile durerii, astfel încât să nu-mi mai poată provoca atâta suferință. Sau poate că vinovăția l-a făcut să împingă cutia lipită cu bandă adezivă departe de ochii mei și de posibilitatea de acces, pentru ca el și noua lui soție să nu fie nevoiți să vadă această jalnică și palidă amintire a rolului pe care îl jucaseră în tristețea insuportabilă care, în cele din urmă, o făcuse pe mama să-și ia viața.

Descoperisem cutia în adolescență, într-o zi umedă, când mă întorsesem de la internat în vacanța de Paște. În ciuda eforturilor pe care le făcuseră — având grijă să am propria cameră, lăsându-mă să aleg culoarea pereților și permițându-mi să-mi aranjez cărțile, posterele și alte obiecte de decor pe care le adusesem cu mine așa cum îmi plăcea —, nu mă simțisem niciodată în casa tatălui meu și a mamei mele vitrege cu adevărat ca „acasă”. Întotdeauna a fost casa *lor*, niciodată a mea. Era locul în

care a trebuit să vin să locuiesc atunci când propria-mi casă încetase brusc să mai existe.

Mă plictiseam în acea zi ploioasă de aprilie. Cele două surori vitrege mai mici ale mele erau și ele bosumflate, ceea ce însemna că se ciorovăiseră, iar ciorovăiala se transformase inevitabil în injurii, într-o ceartă în toată regula și apoi în multe țipete, bufnituri zgomotoase și uși trântite.

M-am retras în camera mea și mi-am pus căștile pe urechi, folosindu-mă de muzică pentru a bloca zgomotul. M-am așezat cu picioarele încrucișate pe pat și am început să răsfoiesc paginile ultimului exemplar din *Vogue*. La cererea mea, mama vitregă îmi făcuse cadou de Crăciun un abonament la revistă. Întotdeauna savuram momentul în care deschideam cel mai recent număr al revistei, răsfoind fiecare dintre paginile lucioase, parfumate cu mostre scumpe ale celor mai noi parfumuri și loțiuni, un adevărat portal spre lumea plină de farmec din *haute couture*. În acel număr era o fotografie cu un model îmbrăcat într-un tricou de un galben primăvărat, deasupra unui articol intitulat „Pasteluri de început de vară”. Mi-am amintit că aveam unul asemănător undeva în garderoba mea, printre hainele de vară pe care le spălasem și le împăturisem cu grijă toamna trecută și le pusesem pe raftul de sus, în locul bluzelor și al puloverelor mai călduroase care stăteau acolo.

Am pus deoparte revista și am tras scaunul de la birou lângă dulap. În timp ce mă întindeam spre teancul de bluze de vară, am atins cu vârful degetelor cartonul moale, învechit al cutiei împinse în spatele raftului.

Nu-i dădusem niciodată atenție până atunci — probabil pentru că nu fusesem suficient de înaltă pentru a vedea scrisul —, dar acum, stând în vârful picioarelor, am tras cutia spre mine și am văzut numele mamei scris

cu un marker negru gros pe banda adezivă de ambalaj care ținea capacul închis.

Uitând pentru moment toate gândurile la culori pastelate de început de vară, am dat jos cutia. Alături de numele mamei — Felicity —, tata mângălise „hârtii/fotografii etc. pentru Harriet”.

Mi-am trecut degetele peste cuvinte și mi s-au umplut ochii de lacrimi la vederea numelor noastre, scrise acolo unul lângă altul. Banda lată maro își pierduse aderența de-a lungul anilor și, când am atins-o, s-a ridicat de pe carton trosnind ușor. Mi-am șters lacrimile cu mâneca și am deschis cutia.

Teancurile de hârtii dinăuntru arătau ca și cum ar fi fost aruncate acolo în grabă — și oarecum la întâmplare —, fără o ordine anume, rămășițe din viața mamei mele care ajunseseră în teancul „a se păstra pentru Harriet” aterizând într-o cutie maro, și nu într-un sac negru de gunoi.

Le-am împărășiat pe podeaua dormitorului și am separat documentele oficiale — permisul de conducere și pașaportul ei expirat — de copiile vechilor mele fișe cu rezultate școlare și felicitările de aniversare făcute de mână pe care i le dăruisem de-a lungul anilor. Am plâns din nou la vederea desenelor neîndemânatică, copilărești, cu noi două singure, mână în mână, împreună. Dar am zâmbit printre lacrimi când mi-am dat seama că, până și la acea vârstă fragedă, adăugasem tușe de stil sub forma unor nasturi mari pe rochiile noastre și a unor genți de mână viu colorate, asortate. Scrisul de mână de pe felicitări varia de la o formă anevoioasă cu litere de tipar la un scris rotunjit de școală primară, mesaje de dragoste sincere pe care le prețuiseră suficient de mult pentru a le păstra. Poate că era numai imaginația mea, dar mi s-a părut că, chiar și după atâția ani, acele imagini emanau un parfum — foarte slab —, parfumul cu care se

dăduse ea întotdeauna. Mirosul dulceag, floral mi-a adus în minte imaginea flaconului negru cu capac de argint care stătea pe măsuta ei de toaletă, un parfum franțuzesc numit *Arpège*.

Și totuși, fotografiile și mesajele mele nu fuseseră de ajuns. Nu reușiseră să o scoată din nisipurile mișcătoare ale singurătății și tristeții care o copleșiseră în cele din urmă, trăgând-o în jos atât de adânc, încât singura scăpare pe care o găsisese a fost moartea. Numele ei era una dintre cele mai mari ironii ale unei vieți care nu fusese deloc fericită. Singurele momente când părea cu adevărat fericită erau atunci când cânta la pian, pierzându-se în muzica născută de sub mâinile ei, care zburau fără efort pe clape. Gâtul mi s-a strâns în jurul unui ghem de durere tare ca o piatră, în timp ce sortam cu grijă cărțile într-un teanc: dovada că mama mea mă iubise atât de mult, dar că dragostea, în cele din urmă, nu fusese în stare să o salveze.

Când, în sfârșit, am reușit să pun deoparte celelalte hârtii și să mă șterg la ochi, mi-am îndreptat atenția spre un pachet de fotografii de pe fundul cutiei.

Chiar deasupra teancului se afla o fotografie care mi-a tăiat răsuflarea. Era o poză cu ea legănându-mă în brațe, cu părul meu de bebeluș ca o aureolă de puf de păpădie, prinzând lumina soarelui care pătrundea prin fereastra de lângă noi. Lumina, care o făcea să arate ca o Madonă renescentistă, scălda în auriu și trăsăturile mele de copil; parcă eram luminată de dragostea care strălucea din ochii ei când mă privea. La încheietura mâinii ei, foarte vizibilă, era brățara din aur pe care o port acum. Tatăl meu mi-a dăruit-o când am împlinit șaisprezece ani, explicându-mi că aparținuse mamei mele și mamei acesteia înaintea ei. De atunci, o port în fiecare zi. În fotografie vedeam câteva dintre pandantivele care atârnă

astăzi la încheietura mea — micul Turn Eiffel, bobina de ață și degetarul.

Probabil că tata făcuse poza și mi-am dat seama că fuseserăm cândva numai noi trei și ne era de ajuns. Pe atunci noi eram totul.

Am pus fotografia deoparte. Îi voi găsi o ramă și o voi lua cu mine la școală, astfel încât să stea pe pervazul ferestrei de lângă patul meu și să o pot vedea în fiecare zi fără să mă tem că această amintire a unor vremuri de demult, pe care ei ar prefera să le uite, îl va supăra pe tata sau o va irita pe mama mea vitregă. De parcă prezența mea în casa lor nu era deja suficientă.

În cutie mai erau și câteva fotografii cu mine la școală: eu, în bluză albă și pulover bleumarin, stând țeapănă și zâmbind timid, pe fundalul pânzei albastre din atelierul fotografului. Mama le păstrase pe toate, an după an și, indiferent dacă-mi purtam părul blond roșcat prins cu o bentiță albastru închis sau strâns într-o coadă de cal, aveam tot timpul acea expresie rezervată.

Am ales ultima dintre aceste fotografii de la școală, rătăcite pe fundul cutiei. Când am deschis coperta de carton crem, mi-a căzut în poală o altă fotografie. Era o poză veche alb-negru, îngălbenită și încrețită de vreme. Probabil că fusese uitată acolo de mult și rămăsese lipită la fundul teancului din greșeală.

Era ceva în fotografie — poate zâmbetele celor trei fete pe care le înfățișa, sau liniile elegante ale costumelor pe care le purtau — care mi-a atras atenția. Aveau un aer șic continental. Când m-am uitat mai atent, mi-am dat seama că aveam dreptate. Stăteau în fața unei vitrine deasupra căreia se vedea numărul clădirii — 12 — și cuvintele *Delavigne, Couturier*. M-am dus cu fotografia la fereastră ca să o examinez la o lumină mai bună și am distins cuvintele de pe placa emailată aplicată pe clădire, fără îndoială în franceză, pe care scria

Rue Cardinale — 6e arrondissement. Am recunoscut-o pe fata din stânga. Cu trăsăturile ei delicate, cu părul blond și zâmbetul blând, semăna bine cu mama mea. Eram sigură că aceasta trebuie să fie bunica mea, Claire. Îmi aminteam vag de imaginea ei, din vechile albume de familie (unde erau acele albume acum?) și de mama care îmi spunea că mama ei se născuse în Franța. Totuși, nu vorbea niciodată prea mult despre ea și abia acum mi s-a părut ciudat că schimba subiectul de fiecare dată când o întrebam ceva despre această bunică franceză.

Și într-adevăr, când am întors fotografia, am văzut că pe spatele ei cineva notase cu un scris rotund trei nume: *Claire, Vivienne, Mireille*, și cuvintele *Paris, mai 1941*.

Știam că mă agățam de un fir de pai, dar acea fotografie veche — un fragment din istoria familiei mamei mele — a devenit cumva o parte importantă a moștenirii mele. Rămăsese atât de puțin din acea ramură a familiei mele, încât această legătură firavă cu unul dintre strămoșii mei a căpătat o semnificație uriașă pentru mine. Fotografia a stat într-o ramă, alături de cea cu mine și mama, și mi-a ținut companie în restul zilelor de școală, până la universitate. Și chiar dacă lumea modei îmi trezise deja interesul înainte de a descoperi fotografia uitată în cutia de carton, cu siguranță că imaginea celor trei tinere elegante, care stăteau la acel colț de stradă cu mai bine de patruzeci de ani în urmă, a făcut să-mi crească fascinația. Poate că aveam deja în sânge dragostea pentru modă, dar fotografia m-a ajutat să-mi conturez mai clar visurile. Mi s-a părut că este mâna destinului atunci când, într-o excursie școlară la Paris, am găsit adresa — 12 Rue Cardinale — și m-am trezit în

fața unei vitrine de sticlă cu numele *Agence Guillemet, Relations Publiques (Spécialiste Mode)*. În acel moment, viitorul meu a fost decis. Acel semn mi-a deschis calea unei cariere despre care nu-mi imaginasem niciodată că ar fi posibilă și m-a determinat ca, după ce mi-am terminat studiile de afaceri cu predare în limba franceză, să aplic pentru un stagiu în specialitatea relații publice în domeniul modei.

Am ezitat înainte de a contacta agenția, pentru că nu aveam suficientă încredere în mine ca să-i abordez așa, din senin, și nici tata nu mă încuraja în acest sens. Tata încercase întotdeauna să-mi descurajeze interesul pentru modă, căci părea să nu fie de acord cu alegerea mea în privința carierei. Dar, ca și cum m-ar fi încurajat, bunica mea Claire și cele două prietene ale ei îmi zâmbeau din fotografia alb-negru așezată pe biroul de lângă laptopul meu, și parcă-mi spuneau: „*În sfârșit! Ce mai aștepți? Vino și găsește-ne!*”

Așa că iată-mă aici, la Paris, într-o după-amiază de septembrie, îndreptându-mi jacheta și aranjându-mi părul înainte de a-mi trage valiza pe trotuarul aglomerat și de a apăsa pe soneria de la ușa biroului. Ferestrele de sticlă, acoperite pe jumătate de jaluzele cu logo-ul Agenției Guillemet, care fuseseră trase pentru a ține la distanță strălucirea soarelui de după-amiază, îmi reflectă neliniștea și îmi dau seama că inima îmi bate repede.

Ușa se deblochează singură cu un clic, iar eu o împing și pășesc într-o sală de recepție slab luminată.

Pe pereții de un gri-verzui atârnă înrămate coperte de reviste — *Vogue, Paris Match, Elle* — și fotografiile de modă. Îmi dau seama dintr-o privire că poartă marca de stil a unor fotografi precum Mario Testino, Patrick Demarchelier și Annie Leibovitz. Două canapele mini-maliste, tapițate cu stofă de culoarea fildeșului extrem de nepractică, stau față în față, de o parte și de alta a unei

măsuțe joase pe care se află o selecție a celor mai recente publicații de modă în diverse limbi. Pentru o clipă, îmi imaginez că mă afund într-una dintre canapele și îmi dau jos pantofii care îmi chinuie picioarele umflate după călătorie.

În schimb, fac un pas înainte pentru a strânge mâna recepționerei care a ieșit din spatele biroului pentru a mă saluta. Primul lucru pe care îl observ la ea sunt bucele întunecate care îi încadrează fața și îi cad pe umeri. Iar al doilea lucru este stilul ei elegant și farmecul obținut fără efort. Rochia neagră scurtă îi îmbrățișează curbele siluetei, iar pantofii balerini fără toc îi adaugă foarte puțin la statura ei minionă. Mă simt imediat stânjenitor de înaltă și de neîndemânatică în pantofii mei cu tocuri înalte, exagerat de rigidă în costumul meu făcut la comandă și în bluza albă mulată, acum șifonată din cauza călătoriei și a arșiței.

Din fericire, însă, al treilea lucru pe care îl observ este zâmbetul ei prietenos, care îi luminează ochii negri în timp ce îmi urează bun venit, spunând:

— Bună ziua, trebuie să fii Harriet Shaw. Eu sunt Simone Thibault. Încântată să te cunosc. Abia așteptam să vii — vom fi colege de apartament, vom locui împreună în apartamentul de la etaj.

În timp ce vorbește, dă din cap spre ornamentele sofisticate de pe tavanul de deasupra capetelor noastre, făcând să-i danseze bucele. Mă simt imediat apropiată de ea și, în sinea mea, sunt ușurată că nu este vreo franțuzoaică snoabă și slăbănoagă, așa cum îmi imaginasem că ar putea fi colegele mele.

Simone îmi ascunde valiza în spatele biroului ei și mă conduce pe o ușă din spatele recepției. Înregistrez imediat sunetul discret al telefoanelor și murmurul scăzut al vocilor din biroul aglomerat de RP. Unul dintre cei aproximativ o jumătate de duzină de angajați —

managerii de clienți și asistenții lor — se ridică în picioare pentru a-mi strânge mâna, dar ceilalți din încăperea sunt complet absorbiți de munca lor și au timp doar să dea din cap scurt în timp ce trecem pe lângă ei. Simone se oprește și bate la ușa cu lambriuri din capătul celălalt al încăperii. O clipă mai târziu, o voce strigă: „*Entrez!*” și mă aflu în fața unui birou lat de mahon, la care stă Florence Guillemet, directoarea agenției.

Ridică ochii de la ecranul computerului și își scoate ochelarii cu rame de culoare închisă. Este îmbrăcată impecabil, în cel mai elegant costum cu pantaloni pe care l-am văzut vreodată. Chanel, poate? Sau Yves Saint Laurent? Părul ei blond cu șuvițe este tuns în așa fel încât îi pune în evidență înălțimea pomeților și, în același timp, îi avantajează maxilarul care începe să-și piardă din fermitate odată cu vârsta. Ochii ei căprui au o nuanță de chihlimbar cald și par să vadă direct prin mine.

— Harriet? întrebă.

Am încuviințat din cap, fiind pentru moment amuțită de îndrăzneala gestului meu. Un an? În această agenție profesionistă de relații publice, de primă mână? În capitala mondială a modei? Ce caut aici? Și cât timp le va lua să descopere cât de slab pregătită sunt — proaspăt ieșită din facultate — pentru a contribui cu ceva de valoare la munca pe care o fac aici?

Dar femeia zâmbește:

— Îmi amintești de mine, cu mulți ani în urmă, când am început să lucrez în acest domeniu. Ai dat dovadă de mult curaj și hotărâre pentru a ajunge aici. Deși poate că în acest moment te simți puțin copleșită?

Încuviințez încă o dată, căci încă nu reușesc să găsesc cuvintele...

— Ei bine, este cât se poate de firesc. Ai avut o călătorie lungă și probabil că ești obosită. Pentru astăzi,

Simone te va conduce la apartament și te va lăsa să te instalezi. Ai weekendul la dispoziție pentru a te acomoda. Luni începe munca. Ar fi bine să ai o pereche de mâini în plus. Suntem extrem de ocupați cu pregătirile pentru Săptămâna Modei.

Probabil că pe chipul meu se citea încordarea, accentuată când mi-a vorbit despre Săptămâna Modei de la Paris — unul dintre cele mai importante evenimente din calendarul *haute couture* —, deoarece a adăugat:

— Nu-ți face griji. O să te descurci foarte bine.

Îmi recapăt glasul și spun:

— *Merci*, Madame Guillemet.

Dar apoi îi sună telefonul de pe birou, iar ea ne concediază cu un alt zâmbet și un gest din mână în timp ce se întoarce să răspundă.

Simone mă ajută să-mi car valiza cinci etaje pe scările abrupte și înguste. Primul etaj, îmi explică ea, este folosit ca studio fotografic, închiriat în regim de liber-profesionist. Ne strecurăm capetele pe după ușă pentru a arunca o privire. Este o cameră imensă cu pereți albi și curați, goală, cu excepția a două paravane pliabile într-un colț. Cu ferestrele ei înalte și tavanul înalt, este un spațiu perfect pentru ședințe foto de modă.

Următoarele trei etaje sunt subînchiriate pentru birouri. Plăcuțele de alamă de pe ușile acestora anunță că încăperile sunt ocupate de o firmă de contabilitate și de un fotograf.

— Florence trebuie să plătească cheltuielile cu clădirea, spune Simone. Și există întotdeauna oameni care caută să închirieze un mic spațiu de birouri în Saint-Germain. Dar contractul de închiriere prevede totuși ca încăperile de la ultimul etaj să nu poată fi subînchiriate, iar acesta este un avantaj al angajaților firmei de modă. Din fericire pentru tine și pentru mine!

Ultimul etaj al clădirii, ascuns sub streășină, este format dintr-o serie de camere mici, dintre care câteva sunt folosite ca depozit, pline cu dulapuri de arhivă, cutii cu materiale de birou vechi, calculatoare vechi și teancuri de reviste. Simone îmi arată bucătăria înghesuită, în care e loc doar pentru frigider, aragaz și chiuveță, și camera de zi, unde se află o masă rotundă, în stil bistro, cu două scaune într-un colț și o canapea mică lângă peretele îndepărtat. Dimensiunea redusă este însă compensată din plin de fereastra din acoperișul înclinat, amplasată în tavanul scund, care lasă să intre lumina soarelui în încăpere. Dacă mă ridic pe vârfuri și îmi înalț puțin gâtul, văd orizontul parizian și zăresc chiar și acoperișul bisericii de la care își ia numele bulevardul Saint-Germain.

— Iar aceasta este camera ta, spune Simone, împingând o altă ușă.

Este micuță — încap numai un pat de fier, o comodă și un suport pentru umerase, care pare să fi fost recuperat dintr-un depozit într-un trecut îndepărtat.

Dacă mă aplec sub tavanul înclinat, din micul pătrat al lucarnei pot vedea un ocean de acoperișuri de ardezie, peste care plutește o flotilă de coșuri de fum și antene de televiziune, sub un cer senin și albastru de septembrie.

Mă întorc și îi zâmbesc lui Simone. Aceasta ridică din umeri în chip de scuză.

— Este mică, dar...

— Este perfectă, spun eu și sunt sinceră.

Pentru că această cameră micuță este a mea. Este spațiul meu pentru următoarele douăsprezece luni. Și deși nu l-am văzut niciodată până acum, am sentimentul că aici este locul meu: mă simt ca acasă.

O fotografie veche și de mult uitată, descoperită din întâmplare într-o cutie cu amintiri care se estompează, este singura mea legătură firavă cu acest loc. Dar nu am nicio altă legătură puternică în viață, așa că acest fir fragil, fin precum un fir de mătase uzată de ani, a devenit singurul colac de salvare pe care îl cunosc, legându-mă de acest mic dormitor dintr-o clădire necunoscută dintr-un oraș străin. M-a atras aici și simt o dorință puternică să văd unde mă duce, urmându-l de-a lungul anilor, de-a lungul generațiilor, până la sursa lui.

— Păi, mai bine mă întorc la muncă.

Simone aruncă o privire la ceas.

— Mai este o oră și începe oficial weekendul. Te las să despachetezi. Ne vedem mai târziu.

Simone pleacă, închizând ușa apartamentului în urma ei, iar eu îi aud pașii îndepărtându-se pe scări.

Deschid valiza și scotocesc pe sub straturile de haine împăturite cu grijă, până când dau cu vârful degetelor de marginile dure ale ramei fotografiei, învelită pentru a fi păstrată în siguranță în faldurile unui pulover de lână.

Ochii celor trei tinere din fotografie parcă privesc fix în ochii mei, în timp ce le cercetez chipurile pentru a mia oară în căutarea unor indicii despre viața lor. În timp ce așez fotografia deasupra comodei de lângă patul meu îngust, îmi dau seama mai clar ca oricând cât de deznădăcinată sunt și cât de vital este pentru mine să aflu mai multe despre ele.

Zgomotul pașilor hotărâți ai oamenilor care se îndreaptă spre casă la sfârșitul unei alte săptămâni de lucru pătrunde din stradă prin fereastra mea. Tocmai

îmi agățam ultimele haine pe umerase când am auzit ușa apartamentului deschizându-se.

— *Coucou!* strigă Simone.

Apare în ușa camerei mele și îmi arată o sticlă de vin alb rece, aburindă.

— Vrei să bem ceva? M-am gândit că ar trebui să sărbătorim prima ta seară la Paris.

Ridică geanta de cumpărături pe care o ține în cealaltă mână și spune:

— Am adus și câteva gustări, pentru că nu ai avut timp să explorezi încă magazinele. Pot să-ți arăt mâine unde găsești tot ce ai nevoie.

Se uită prin cameră, observând cele câteva detalii personale pe care le-am adăugat — câteva cărți stau lângă pat, alături de sticla mea de parfum și o cutie din porțelan pictat a mamei mele, care conține puținele bijuterii pe care le am: câteva perechi de cercei și un șirag de perle. Păstrez în ea și brățara cu pandantive, atunci când mi-o scot noaptea.

Observând fotografia, lasă jos cumpărăturile și se apleacă să o privească mai atent.

Îi arăt fata blondă din stânga grupului.

— Aceasta este bunica mea, Claire, chiar în fața clădirii în care ne aflăm. Ea este motivul pentru care am venit la Paris.

Simone se uită la mine, parcă nevenindu-i să creadă.

— Iar aceea, spune ea, arătând spre figura din dreapta trio-ului, este bunica mea, Mireille. Stând chiar în fața acestei clădiri împreună cu bunica ta, Claire.

Râde, iar eu rămân cu gura căscată.

— Glumești! exclam. Este o coincidență incredibilă. Simone încuviințează, dar apoi clatină din cap.

— Sau poate că nu este deloc o coincidență. Sunt aici pentru că bunica mea m-a inspirat cu poveștile despre viața ei la Paris din timpul războiului și datorită legăturilor ei cu lumea *haut couture* lucrez la Agence Guillemet. Se pare că amândouă am fost conduse aici de o poveste comună.

Dau încet din cap, meditănd la asta, apoi ridic fotografia înrămată și o aduc mai aproape, pentru a examina în detaliu chipul lui Mireille. În ochii ei surâzători și în şuvițele de păr care refuză să se lase îmblânzite de banda care i le trage înapoi de pe frunte, văd asemănarea dintre ea și Simone. Arăt spre cea de-a treia siluetă, tânăra din centrul grupului.

— Mă întreb oare cine este? Numele ei este scris pe spatele fotografiei: Vivienne.

Expresia lui Simone devine brusc serioasă și zăresc ceva ce nu pot descifra, o sclipire de tristețe, sau de teamă, sau poate de durere? O umbră de îngrijorare în ochii ei. Dar apoi chipul i se destinde și spune, cu o nonșalanță studiată:

— Cred că prietena lor, Vivienne, a trăit și a lucrat cu ele tot aici. Nu este uimitor să ți le imaginezi pe toate trei lucrând chiar în acest loc pentru Delavigne?

Mi se pare mie sau încearcă să devieze discuția de la Vivienne?

— Bunica mea, Mireille, continuă Simone, mi-a povestit că au dormit în aceste camere mici, deasupra atelierului, în anii războiului.

Pentru o clipă, mi se pare că aud cum răsună râsetele din pereții apartamentului înghesuit, în timp ce mi le imaginez pe Claire, Mireille și Vivienne aici.

— Poți să-mi povestești mai multe despre perioada petrecută de bunica ta la Paris, în anii 1940? Întreb cu entuziasm. S-ar putea să descopăr răspunsuri la unele

dintre întrebările pe care le am despre istoria familiei mele.

Simone se uită la fotografie, cu o expresie gânditoare. Apoi ridică privirea spre mine și spune:

— Pot să-ți spun ce știu din povestea lui Mireille. Și este indisolubil legată de poveștile lui Claire și Vivienne. Dar, Harriet, poate că ar trebui să pui aceste întrebări doar dacă ești absolut sigură că vrei să afli răspunsurile.

Mă uit în ochii ei. Să-mi refuz oare această ocazie de a afla informații despre singura rudă de care mă simt legată? Numai gândindu-mă la asta și mă străbate un val de dezamăgire atât de puternică, încât mi se taie răsuflarea.

Mă gândesc la firul fragil care se împletește de-a lungul anilor, legându-mă de mama mea, Felicity, și legând-o pe ea de propria ei mamă, Claire.

Și apoi încuviințez din cap. Oricare ar fi povestea — oricine aș fi cu adevărat —, trebuie să știu.